

Про музичність і наспівність лірики Олеся красномовно свідчить той факт, що його поезії клали на музику понад тридцять композиторів.

Символічні образи у віршах Олеся 1905-1907 років доступні, зрозумілі, сповнені революційної романтики, що єднає їх з поезією М. Горького і Лесі Українки.

Слід вказати і на жанрове багатство лірики поета. Є в його творчості громадянська поезія, масова пісня, романсова лірика. Є пейзажні вірші, поезії туги і жалю, є вірші-роздуми та вірші з філософським забарвленням.

За кордоном митець натхненно працює, реагує на все, що його оточує, але журба і сум назавжди залишаються в поезіях О. Олеся. У листі до Є. Чикаленка він писав: «Перекинувся б перекотиполем, покотився б по степах безлюдних, по ярах глибоких, прибився, припав би до якого-небудь коріння і лежав би доти, доки не прийшов би до пам'яті» [1, 147-148]. Так може міркувати людина, у якої душа втомилась від поневірянь. Емоційних стан О. Олеся з кожним роком стає вразливим. Рідний край, спомини про родичів, друзів приходять до нього у снах – єдине, що повертало його, хоч на хвилику, на рідну Україну. «Журба вигнання невиліковна» - зазначає дослідник Е. Саїд [2, 252].

Ця невиліковність залишається у поета до останньої миті його життя. Олесь стверджував: невимовна туга за рідною землею скувала його творчі сили. Поетові слід було, щоб дійсність з усіма людьми та оточуючими предметами була пов'язана тисячними нитками з його внутрішнім світом.

Наші дослідження творчості О. Олеся – це лише початок нових обріїв осягнення художнього доробку талановитих митців Сущини.

1. Поет з душею вогняною. Олександр Олесь у спогадах, листах і матеріалах. – К.: Дніпро, 1999. – 224 с.

2. Саїд Э. Мисли об изгнании // Иностранная литература. – 2003. - № 1. – с. 252 – 262

ТРИДЦЯТЬ РОКІВ ВІКНАМИ ДО СОНЦЯ

Юрченко Т.О., учитель-методист Конотопської міської гімназії

Жовтневого святкового дня 2008 р. гості Конотопської міської гімназії отримали в подарунок книгу «Тридцять років вікнами до

сонця». Цей документально-публіцистичний нарис – спроба об'єднати події, факти, спогади, враження, пов'язані з історією навчального закладу, який за 30 років кілька разів змінив свою вивіску: середня школа № 1, фізико-математичний лицей № 1, багатoproфільний лицей № 1, а з травня 1999 р. – Конотопська гімназія, але зберіг неповторну, характерну лише йому ауру – успішності, небайдужості, інтелігентності. Як писала Ліна Костенко, «життя іде і все без коректур», нічого в ньому, на жаль, змінити не можна, але можна зберегти в пам'яті імена тих людей, які що історію творили, жили її буднями, у ній дорослішали, мужніли, набиралися досвіду. Зберегти для наступних поколінь ті події, факти, які свідчать, що в цій відомій для кожного конотопця – для когось просто типовій, а для когось величній – споруді вирувало й продовжує вирувати життя – цікаве, змістовне, тут формувалися особистості, які, у свою чергу, ішли у великий світ, щоб його змінити, зробити кращим, досконалішим. Ми спробували простежити історію нашого навчального закладу, і цей шлях довжиною в століття можна назвати просто – «від гімназії до гімназії».

1978 року раділи всі тому, що в місті з великою повагою ставилися до директора школи Сергія Харитоновича Лемешука, що школу почали називати творчою лабораторією, своєрідною візитною картою освіти міста, а далі й кузницею педагогічних кадрів. І це дійсно так. Саме тут, у першій середній, починали свою педагогічну діяльність учитель математики Махно Анатолій Іванович, який пізніше очолив колектив школи №12, а потім разом із Лемешуком С. Х. розпочав у місті процес реорганізації середньої школи; Коненко Сергій Михайлович, учитель географії, протягом багатьох років був відомий як директор школи №10, а сьогодні опікується проблемами соціальної служби в місті; Чухно Анатолій Олександрович, молодий учитель фізики, став спочатку заступником директора, а потім і директором одного з навчальних закладів; Аптерман Олександр Йосипович, якого сьогодні знають як директора інтернату №1, теж свого часу для багатьох учнів школи був улюбленим вчителем історії; Коросташовець Анатолій Федорович, учитель фізики, заступник директора з навчально-виховної роботи, набравшись досвіду у своїй школі, очолює колектив чергової новобудови міста – школи № 13.

Школа неодноразово заносилася на міську й обласну Дошки Пошани, визнавалася кращою в області. Більше ніж 60 % предметних кабінетів були відмічені знаком «Кращий кабінет області». І все це стало можливим, у першу чергу, завдяки тому, що пліч-о-пліч

працювали досвідчені й молоді вчителі, для яких школа стала сенсом життя.

Сьогодні кожне ім'я – це легенда. Данько Степан Михайлович. Учитель учителів – так називали його, тому що йому як заступнику директора з навчально-виховної роботи доводилося бути мудрим наставником, старшим товаришем, принципсвим, вимогливим і в той же час добрим, щедрим на похвалу, підтримку, щире слово. Мудрим наставником він був для молодих колег, старшим товаришем, помічником і порадником у першу чергу для директора.

У школі зібралася прекрасна команда вчителів-гуманітаріїв: Захарова Валентина Іванівна, Буріна Людмила Вікторівна, Коваленко Ніна Павлівна, Молотаєва Софія Тихонівна, Хоменко Галина Олексіївна, Дуля Таїсія Андріївна. Вони створили кабінети, оснащені технічними засобами навчання (майже в кожному – програвач, магнітофон, телевізор, епедіоскоп, кіноапарат), ці кабінети стали справжніми творчими лабораторіями, спонукали вчителів до освоєння нових технологій, до плідної роботи.

Талановитий у роботі, такий же талановитий у вмінні себе презентувати. Жоден конкурс, загальноміський захід не обходилися без участі колективу школи. Коли власними силами була поставлена п'єса О. Коломійченка «Фараони», то не було меж захопленням і здивуванню: виявляється, у школі працюють не просто вчителі, а справжні актори: Лемешук Сергій Харитонович, Гуревич Володимир Ілліч, Омельчак Борис Олександрович були неперевершені! А як співав учительський хор! Дмитро Якович Зільберштейн уміло керував як учнями, так і вчителями. І все ж хор «Шкільні роки», історія якого почалася у 1980-1981 навчальному році, – «зоряна пісня» маестро. Заслужено отримавши звання «Зразковий», хор став лауреатом багатьох міських, обласних, республіканських конкурсів, побував у Болгарії, Росії, Литві, Латвії,

Білорусії, Франції. І скрізь майстерність юних виконавців народних пісень і класичного репертуару мала визнання й високу оцінку.

Мабуть, це найголовніше в педагогічній діяльності, коли вчитель і учень – одnodумці, коли вони дивляться в одну сторону, роблять загальну справу, розуміючи й підтримуючи один одного. Це традиція, закладена ще в ті дні, коли школа будувалася.

Світлана Миколаївна Кабачна, випускниця школи №4, повернулася до рідної школи, де працювала її мама – Марія Іванівна Браженко, учитель математики, заступник директора з навчально-виховної роботи в початковій ланці.

Після закінчення педінституту повернулася до рідної школи й Дробязко Катерина Миколаївна, до заміжжя Попова, донька Тамари Олексіївни. І, як виявилось, достойну зміну виростила наша «цариця Тамара» – з такою ж, як у мами, любов'ю до дітей.

Для школи №1 за всю її тридцятилітню історію предметом номер один була математика. І, мабуть, у першу чергу тому, що завжди тут працювали справжні майстри своєї справи: Червінська В. Я., Омельченко Н. П., Кича Г. М., Фалько О. С., Яценко С. І., Зимовець Л. В., Кабачна С. М.

На порозі 90-ті – час великих змін у країні. Не обминули вони й освіти. До активної лексики повернулися такі, здавалося б, застарілі, а то й навіки втрачені слова, як ліцей, гімназія. Не міг Лемешук С. Х. не скористатися такою нагодою й не приступити до реорганізації школи. Спочатку в ній з'явилися альтернативні класи, у яких першочерговою вважалася проблема виховання нової людини, а потім і ліцей. 30 липня 1996 року математичний ліцей №1 одержав статус багатoproфільного.

На той час директором навчального закладу була вже Шерудило Тетяна Миколаївна, жінка енергійна, рішуча, принципова й цілеспрямована. Вона знала: щоб прийшли, треба, щоб повірили. І ось уже надруковано перший номер газети «Ерудит» (лютий 1996 року), який пропонує широку інформацію про ліцей, життя в ньому ліцейств, даючи їм безпосередньо можливість висловитися, розповісти про проблеми й перспективи. Зі сторінок газети до читачів звертаються офіційні особи міськвиконкому й відділу освіти, методисти й психологи. Представники ліцею (і адміністрація, і педагоги, і учні) ідуть у школи, переконують, переконують...

До речі, навчальний заклад мав прекрасні традиції у викладанні англійської мови: тут із дня заснування працювали досвідчені спеціалісти: Юрченко (Хоменко) Людмила Степанівна, яку обожнювали учні, Жура Віра Омелянівна, мудра, добра жінка,

Андрейко Марія Семенівна – вимогливий, чуйний наставник, Світлана Михайлівна Ревкова – Учитель від Бога. Серед засновників відділення іноземних мов варто назвати Гулій Наталію Едуардівну, викладача французької мови, цікаву, неординарну особистість, яка започаткувала дружбу з французами (здійснено обмін делегаціями), виховала не одну зірочку (серед них найяскравіша – Скордіна Оля).

З урахуванням досягнень, які набув навчальний заклад за 5 років свого існування, рішенням регіональної експертної ради з ліцензування та атестації середніх загальноосвітніх навчально-виховних закладів Сумської області 20 травня 1999 року ліцей одержав статус гімназії. І почалася нова історія. І знову все спочатку. Уже вкотре.

Так, не на пустому місці будувалося те, що сьогодні має назву Конотопська гімназія, учасник проекту асоційованих шкіл ЮНЕСКО, член асоціації «Відроджені гімназії України», переможець Всеукраїнського конкурсу «100 кращих шкіл України» у номінації «Школа соціального партнерства», лауреат, представлений у Всеукраїнському виданні «Діловий імідж України. Партнерство у світову економічну співдружність» у 2006р.

А за всім цим напружена праця колективу однодумців на чолі з директором Шерудило Тетяною Миколаївною. Сьогодні вона – шанована в місті людина; лауреат міської нагороди «Берегиня», має знак міської ради «Осіньне золото» I ступеня, удостоєна Почесної грамоти МОН України за створення й реалізацію телекомунікативних проєктів у навчально-виховному процесі, а також обласної освітянської відзнаки «Золоте серце».

Той, хто не був років десять у приміщенні школи, його просто не впізнає. Це сучасний навчальний заклад: двері, вікна, стіни, оснащення кабінетів, меблі – усе відповідає вимогам часу. Гості з інших шкіл міста, області, столичні «заїжджі», а то й посланці з інших країн (Польщі, Турції, Болгарії, Франції, США) відмічають високий рівень загальної культури (вихованість гімназистів, їх форма, естетичне оформлення приміщення). Так, це вражає. Виникає питання: «Як ви змогли?» Змогли, бо повірили людині, яка вміло спрямувала колектив до діяльності на рівні найсучасніших вимог, яку цілком справедливо називають «менеджером у системі освіти». «Стукай – і тобі відчинять», вона це дуже добре розуміла, шукаючи підтримки у спонсорів, батьків, звертаючись за допомогою до міської адміністрації.

Навчально-виховний процес сьогодні забезпечують 70 педагогів, з них 14 учителів-методистів, 20 мають звання «старший учитель», 11 – «Відмінник освіти України», 2 – «Заслужений учитель України»

(учитель історії Яскович Г. В., учитель математики Фалько О. С.), 1 – «Заслужений учитель Росії» (учитель історії мистецтв та російської мови Ганжа В. Б.). Сіють «розумне, добре, вічне» лауреат заключного етапу Всеукраїнського конкурсу «Учитель року» учитель англійської мови Якушев І. Ю., лауреат Всеукраїнського конкурсу «Класний керівник року» учитель математики Печерська Т. Ф., переможці обласного етапу Всеукраїнського конкурсу «Учитель року» учителі української мови та літератури Журавель Л. В., Борисенко О. М., учитель інформатики Максименко М. М.

Немає можливості презентувати в даному матеріалі все, що робиться в гімназії в рамках міжнародної програми. Це і конкурс малюнків «Європа очима дітей», і вікторина «Пізнай Європу», і участь у роботі X Всеукраїнської конференції учнів асоційованих шкіл ЮНЕСКО «Модель ООН – Україна, 2008», у регіональній конференції «Модель ООН: Київ-2008», II Всеукраїнському форумі учнівської молоді «На шляху до європейського дому»...

Хочеться вірити, що й 40, і 50 років зустріне наша перша все такою ж молодою, красивою й успішною, бо цього прагнуть усі, хто вважає її своїм рідним домом, своєю родиною.

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ІСТОРИКО-КРАЄЗНАВЧОГО ГУРТКА КОНОТОПСЬКОЇ ЗОШ № 5

Назаренко Я., учениця,

Володіна О. А., учитель Конотопської ЗОШ № 5

Краєзнавство визначається як сукупність знань переважно про свій район, місцевість, регіон. Знання ці можуть стосуватись історії, природи, архітектури, народних звичаїв і розрізняють історичне, географічне, біологічне та інші види краєзнавства. Історія Сумщини багата своїм історичним, архітектурним, етнографічним минулим. Його дослідження належить до історико-краєзнавчого спрямування.

Історико-краєзнавчий гурток Конотопської ЗОШ № 5 (керівник Володіна О. А.) займається позаурочною організаційною формою роботи. Мета занять гуртка – поглибити знання з історії рідного краю, викликати інтерес учнів до краєзнавства, активізувати історико-краєзнавчу діяльність учнів, зокрема, в ході дослідницького пошуку. Для реалізації завдань використовувались різноманітні форми й методи вивчення історії рідного краю: пошуково-краєзнавча робота (збирання матеріалів, фотографій, документів, предметів